

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

A més de les rates sàvies

No és pas la primera vegada que ho dic, i temo que no serà la darrera: entre nosaltres, en la nostra societat, de primer ens burlem dels costums i de les novetats que ens arriben dels Estats Units de Nord-amèrica i després (a vegades molt poc després) ens afanyem a imitar-los, tot i que no es tracta pas d'un fenomen que només ens afecti a nosaltres. Es podria parlar d'un cas curiosíssim de mimetisme mundial, amb derivacions tan sorprenents com la moda de la roba texana i del menjar ràpid. Pel que fa a la roba *texana*, als començaments tan sols es distingia per unes teles d'un teixit tirant a bast i un color blavenc amb zones destenyides, com si hagués estat víctima d'una avaria greu de la màquina rentadora. El pas següent consistí en forats als genolls i en filargarses i descosits de fàbrica. L'aspecte de conjunt que ofereix aquest estil és de decrepitud i de pobresa, però ja se sap que la realitat no correspon a la sensació visual: és una roba cara i els seus adeptes són majoritàriament joves amb progressisme vocacional. Quant al menjar ràpid, s'ha anat guanyant terreny arreu del món diguem-ne industrialitzat, poc o molt capdavanter. Un dels primers símptomes de la caiguda del comunisme fou la instal·lació, al cor de Moscou, d'un establiment McDonald's, i la inauguració d'una fàbrica de Coca-cola al que, temps era temps, fou la Unió Soviètica.

Ara, o fa ben poc, ens comencem a assabentar que als EUA hi ha una alarmanant disminució de les vocacions mèdiques. La causa principal sembla que és que els metges són objecte de demandes judicials sovintejades, amb el resultat de condemnes milionàries per motius aparentment fútils. De fet, és una de les característiques del puntimirat sistema legal nord-americà, que pot donar lloc (és una conjectura) que la víctima d'un cop de puny sigui condem-

nada a indemnitzar l'agressor, al·legant que aquest darrer s'ha trencat un dit per culpa de la mandíbula del seu oponent.

Que la justícia local es va tornant puntosa, que admet a judici motius d'ofensa que es poden taxar en diners (que tenen un preu), en tenim indicis significatius. Dies enrera, el regidor de Medi Ambient de la localitat gironina de Banyoles, el senyor Carles Abella, fou jutjat per haver dit en públic que el president de l'Associació de Defensa del Llac de Banyoles era un "poll savi". L'acusació particular considerava que això volia dir "traïdor". En canvi, la

defensa interpretava que no, que tan sols significava "parlar sense estar assabentat". L'acusador va demanar que s'imposés a l'acusat un càstig pecuniari de mig milió de pessetes, un detall que posa en evidència fins a quin punt s'ha encarit la vida.

Ignoro el veredict final, però el cas em va deixar pensatiu. M'admira que els lletrats comptin amb interpretacions tan diferents d'un terme per a mi totalment desconegut. Potser és un localisme al qual jo no he tingut mai accés, per falta de les oportunitats necessàries. En la meua joventut es feien servir força les locucions *poll de sacsó* i *poll ressuscitat*, que no eren certament afalagadores, però ningú no s'hauria atrevit de cap manera a fer-ne una denúncia davant d'autoritats competents, i molt menys d'il·lusionar-s'hi amb possibles sancions o indemnitzacions en metàl·lic.

Tendim a enfadar-nos massa per poca cosa. Esgarrifa imaginar que passaria si algú, en el transcurs d'una disputa, acusés el seu contraopinant d'ésser com la mona que es posa un llibre per barret perquè no sap quina altra cosa fer-ne. En un indret del món on a moltes cases no hi ha ni un llibre a la post (com allò tan misèrrim de *no tenir ni un pa a la post*) podria ésser considerat motiu de farisaiques ofenses greus.

Pere Calders

FRANCESC VILADOT